

PARLAMENT EUROPEJSKI

2009 - 2014

Dokument z posiedzenia

A7-0160/2011

15.4.2011

SPRAWOZDANIE

w sprawie przeglądu śródkresowego siódmego programu ramowego Unii Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2011/2043(INI))

Komisja Przemysłu, Badań Naukowych i Energii

Sprawozdawca: Jean-Pierre Audy

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	19
OPINIA KOMISJI BUDŻETOWEJ	23
WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI	25

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie przeglądu śródkresowego siódmego programu ramowego Unii Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2011/2043(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (Traktat UE) i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), a zwłaszcza artykuły dotyczące badań,
- uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. dotyczącą siódmego programu ramowego Wspólnoty Europejskiej (*zastąpionej na mocy Traktatu z Lizbony Unią Europejską*) w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007-2013)¹,
- uwzględniając w szczególności art. 7 wspomnianej decyzji, dotyczący monitorowania, oceny i przeglądu 7PR,
- uwzględniając art. 182 ust. 2 TFUE dotyczący dostosowywania programu ramowego w zależności od rozwoju sytuacji,
- uwzględniając komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 9 lutego 2011 r. zatytułowany „Odpowiedź na sprawozdania grup ekspertów: ds. oceny śródkresowej siódmego programu ramowego w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji oraz ds. oceny śródkresowej mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka” (COM(2011)0052),
- uwzględniając konkluzje w sprawie oceny okresowej siódmego programu ramowego w zakresie badań (7PR), w tym w sprawie mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka, z 3074 posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności (Rynek Wewnętrzny, Przemysł, Badania i Przestrzeń Kosmiczna) Rady Unii Europejskiej z dnia 9 marca 2011 r.,
- uwzględniając sprawozdanie końcowe grupy ekspertów w sprawie oceny śródkresowej siódmego programu ramowego z dnia 12 listopada 2010 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 listopada 2010 r. w sprawie uproszczeń w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych²,
- uwzględniając sprawozdanie grupy ekspertów w sprawie oceny ex post 6. programu ramowego w zakresie badań i rozwoju technicznego (2002–2006) z lutego 2009 r.,
- uwzględniając sprawozdanie komitetu ekspertów „W kierunku światowej klasy

¹ Dz.U. L 412 z 30.12.2006, s. 1.

²Teksty przyjęte, P7_TA(2010)0401.

organizacji na rzecz pionierskich badań naukowych: przegląd struktur i mechanizmów Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych” z dnia 23 lipca 2009 r.,

- uwzględniając sprawozdanie grupy niezależnych ekspertów „Ocena śródkresowa mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka” z dnia 31 lipca 2010 r.,
- uwzględniając sprawozdanie komitetu ekspertów „Pierwsza ocena okresowa wspólnego przedsięwzięcia na rzecz inicjatywy w zakresie leków innowacyjnych” z dnia 20 grudnia 2010 r.,
- uwzględniając sprawozdanie komitetu ekspertów „Pierwsza ocena okresowa wspólnych inicjatyw technologicznych ARTEMIS i ENIAC” z dnia 30 lipca 2010 r.,
- uwzględniając sprawozdanie komitetu niezależnych ekspertów „Ocena okresowa wspólnego programu „Nowoczesne technologie w służbie osobom starszym” z grudnia 2010 r.,
- uwzględniając opinię Komitetu Regionów przyjętą na sesji plenarnej w dniach 27-28 stycznia 2011 r. dotyczącą uproszczeń w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 maja 2010 r. w sprawie wdrażania synergii funduszy przeznaczonych na badania naukowe i innowacje w rozporządzeniu (WE) nr 1080/2006 w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz siódmego programu ramowego w dziedzinie badań i rozwoju w miastach i regionach, jak również w państwach członkowskich i Unii¹,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne nr 9/2007 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego z dnia 22 listopada 2007 r. dotyczące oceny realizowanych przez Unię Europejską programów ramowych badań i rozwoju technologicznego (BRT) oraz kwestii, czy można ulepszyć podejście przyjęte przez Komisję,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne nr 8/2009 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pt. „Sieci doskonałości oraz projekty zintegrowane w ramach wspólnotowej polityki w zakresie badań naukowych”,
- uwzględniając sprawozdanie specjalne nr 2/2010 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w sprawie skuteczności programów wsparcia projektów infrastruktury i rozwoju nowych infrastruktur w ramach szóstego programu ramowego w dziedzinie badań naukowych,
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów dotyczącego uproszczeń w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych z dnia 15 września 2010 r.,
- uwzględniając art. 48 Regulaminu,

¹ Teksty przyjęte w tym dniu, P7_TA(2010)0189.

- uwzględniając sprawozdanie Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii oraz opinię Komisji Budżetowej (A7-0160/2011),
- A. mając na uwadze, że 7. program ramowy Wspólnoty Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (7PR) jest najszerszym instrumentem wsparcia na rzecz badań w skali światowej i stanowi główne narzędzie polityki badań naukowych Unii Europejskiej,
- B. mając na uwadze konieczność uwzględnienia zmian wprowadzonych w wyniku śródkresowego przeglądu 7PR ze względu na liczne zmiany, które nastąpiły od czasu jego wynegocjowania i przyjęcia w 2006 r. (nowe instytucje, nowe organy polityczne, kryzys gospodarczy), jak również znaczenie kwot finansowych dostępnych do czasu ukończenia programu,
- C. mając na uwadze, że w Traktacie z Lizbony wprowadzono utworzenie europejskiej przestrzeni badawczej jako szczególny środek polityki europejskiej,
- D. mając na uwadze, że w strategii „Europa 2020” potraktowano badania i innowacje jako główny element inteligentnego, trwałego i solidarnego wzrostu gospodarczego,
- E. mając na uwadze, że badanie jest procesem przekształcania siły gospodarczej w wiedzę, podczas gdy innowacja jest odwrotnym procesem przekształcania wiedzy w siłę gospodarczą,
- F. mając na uwadze, że UE i państwa członkowskie powinny zapewnić sobie środki umożliwiające znalezienie wspólnych rozwiązań najważniejszych problemów społecznych, środowiskowych, demograficznych i etycznych, z jakimi borykają się społeczeństwa europejskie, takich jak starzenie się społeczeństwa i służba zdrowia, zaopatrzenie, zrównoważony rozwój, wielkie wyzwania ekologiczne itp., mając też na uwadze, że takie rozwiązania muszą zachęcać osoby indywidualne do ponoszenia większej odpowiedzialności za swoje działania,
- G. mając na uwadze, że inwestycje w BRI stanowią możliwie najlepszą długoterminową odpowiedź na obecny kryzys gospodarczy i finansowy, umożliwiając UE stworzenie konkurencyjnego w skali światowej społeczeństwa opartego na wiedzy,
- H. mając na uwadze, że Europa konkuruje z potęgami gospodarczymi, takimi jak Chiny, Indie, Brazylia, Australia, Stany Zjednoczone i Rosja, mając też na uwadze, że konkurencyjność gospodarki europejskiej, a tym samym możliwość finansowania ambicji socjalnych i przestrzeganie zobowiązań związanych z dobrobytem obywateli europejskich i ochroną środowiska, jest w dużym stopniu uzależniona od zdolności do połączenia i skoordynowania wysiłków podejmowanych przez Unię Europejską i państwa członkowskie, w szczególności w dziedzinie badań,
- I. mając na uwadze, że wydatki na badania naukowe i rozwój są w Europie niskie w porównaniu z innymi światowymi potęgami, m.in. z powodu braku inwestycji prywatnych oraz warunków ramowych sprzyjających innowacyjności; mając na uwadze, że w związku z tym atrakcyjność 7PR dla sektora przemysłu i z punktu widzenia wykorzystania badań w interesie gospodarki nie została w pełni wykazana; mając również

na uwadze, że – niezależnie od kwot – wyraźnie widoczna jest też potrzeba lepszej koordynacji i współfinansowania między Unią, państwami członkowskimi i regionami, przy pełnym poszanowaniu specyfiki i wyborów etycznych państw członkowskich,

- J. mając na uwadze, że współpraca europejska dotyczy jedynie dość niskiego poziomu inwestycji publicznych w BRI,
- K. mając na uwadze, że niezbędny jest lepszy kontakt między środowiskami naukowymi i badawczymi a przemysłem, aby umożliwić przekształcenie wyników badań w produkty i usługi generujące wzrost gospodarczy i korzyści dla całego społeczeństwa,
- L. mając na uwadze, że 7PR powinien opierać się na tych samych zasadach ogólnych co europejska przestrzeń badawcza (EPB),
- M. mając na uwadze, że z 54,6 mld EUR przeznaczonych na program 25,8 mld wykorzystano w ciągu pierwszych 4 lat (2007–2010), co daje średnio 6,5 mld rocznie, i że na 3 ostatnie lata (2011–2013) pozostało do wykorzystania 28,8 mld, co daje średnio 9,6 mld rocznie,
- N. mając na uwadze, że lata 2011-2013 to okres niepewny, wymagający szczególnej i bezpośredniej uwagi, gdy chodzi o czynniki wpływające na konkurencyjność i spójność społeczną, wśród których najważniejszą rolę odgrywają badania i innowacje,
- O. mając na uwadze, że złożoność zarządzania administracyjnego, znaczny przerost formalistyki, biurokracja, brak przejrzystości, nieskuteczność i nieuzasadnione opóźnienia pozostają głównymi utrudnieniami w realizacji 7PR i znacząco zniechęcają naukowców, przemysł oraz MŚP do udziału w programie, w związku z czym dokonanie znaczącego skoku w zakresie uproszczenia powinno być jednym z najwyższych priorytetów,
- P. mając na uwadze, że cel, który zakłada 40-procentowy udział kobiet w 7PR, jest ambitny i słuszny; mając na uwadze, że obecny udział kobiet w projektach badawczych w ramach 7PR utrzymuje się na niezadowalającym poziomie 25,5%,
 1. wyraża zadowolenie z jakości sprawozdań ekspertów w sprawie oceny okresowej 7PR i mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka, poświęconych jakości działań, wdrażaniu i odnotowanym wynikom, pomimo ogólnego charakteru mandatu udzielonego grupom ekspertów; zwraca jednak uwagę, że ocena nie obejmowała całego obrazu, na który składają się działania państw członkowskich i działania Unii;
 2. nie znajduje wyjaśnienia dla opóźnienia Komisji, która opublikowała komunikat w dniu 9 lutego 2011 r., podczas gdy miała obowiązek zrobić to nie później niż w 2010 r., i ubolewa nad słabością komunikatu Komisji w świetle obecnych wyzwań, a zwłaszcza obecnego kryzysu gospodarczego, kwot pozostających do wykorzystania w ramach 7PR itp.;
 3. zwraca się do Komisji, aby w szczególności postępowała zgodnie z 10 szczegółowymi zaleceniami grupy ekspertów;
 4. podkreśla, że wnioski wyciągnięte z oceny okresowej są względne, ponieważ większość środków 7PR nie została jeszcze przyznana, rozpoczęte projekty jeszcze trwają, a inne,

finansowane ze środków 7PR, będą realizowane po jego zakończeniu;

Wyniki 7PR

5. jest zdania, że chociaż Europa nadal pozostaje w tyle za USA i traci przewagę nad gospodarkami wschodzącymi, wyniki osiągnięte przez 7PR wykazują raczej europejską wartość dodaną w zakresie badań naukowych i rozwoju w Europie; wzywa jednak Komisję, aby kontynuowała wysiłki w zakresie komunikowania pomyslnych wyników państwom członkowskim, społeczności naukowej i obywatelom europejskim;
6. ubolewa nad brakiem metody oceny stanu wiedzy naukowej osiągniętego dzięki realizacji projektów finansowanych ze środków 7PR;
7. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby zintensyfikowały wysiłki komunikacyjne dotyczące 7PR (w tym przez wykorzystanie nowych technologii, takich jak inteligentne usługi w zakresie rozpowszechniania informacji badawczych), ułatwiając dostęp do informacji dotyczących uczestnictwa, ogłaszając nadchodzące wyzwania badawcze i upowszechniając wyniki badań; popiera inicjatywy Komisji mające na celu promowanie otwartego dostępu do wyników badań finansowanych ze środków publicznych, gdy jest to odpowiednie i wykonalne przy uwzględnieniu praw własności intelektualnej;
8. wyraża zadowolenie z poziomu uczestnictwa i doskonałego wyboru projektów; z żalem zauważa jednak, że wskaźnik powodzenia programu jest ogólnie niski i zniechęca do składania wniosków, zwłaszcza w przypadku MŚP, co odgrywa ważną rolę w przekształcaniu wyników badań naukowych w produkty i usługi; uważa, że uproszczenie przepisów administracyjnych i finansowych, a także projekty i procedury lepiej odpowiadające potrzebom MŚP mogłyby poprawić tę sytuację;
9. stwierdza, że pomnożenie celów i tematów objętych programem oraz zróżnicowanie instrumentów spowodowały rozszerzenie zakresu programu i spadek jego zdolności do służenia konkretnemu celowi europejskiemu;
10. pochwała wzmocnienie programu szczegółowego „Współpraca”, który jest wciąż istotny w świetle obecnych wyzwań naukowych i technologicznych; podkreśla rolę współpracy w rozwijaniu masy krytycznej BRI, niemożliwej do osiągnięcia w taki sposób na szczeblu krajowym czy regionalnym, co dowodzi europejskiej wartości dodanej; uważa, że badania prowadzone w ramach współpracy ponadnarodowej powinny pozostać priorytetem; zaleca rozwijanie działania „Przyszłe i powstające technologie” i rozciągnięcie planów działania na wszystkie tematy; domaga się większej elastyczności w ustalaniu tematów zaproszeń, progów i pułapów finansowania odróżniających duże projekty od małych; podkreśla, że obecny program „Współpraca” jest zbyt wąski, a poruszane w nim zagadnienia są często zbyt szczegółowe, aby zająć się poważnymi wyzwaniami społecznymi; zaleca, aby następny program ramowy obejmował szerszy zakres tematyczny;
11. podkreśla, że w celu skutecznego stawienia czoła rosnącym wyzwaniom społecznym konieczne będą także szersze perspektywy interdyscyplinarne; podkreśla, że nauki społeczne i humanistyczne odgrywają istotną rolę w reagowaniu na poważne wyzwania, wobec których stoi UE; ubolewa, że bardzo szczegółowe i zawężone tematycznie zaproszenia w ramach programu „Współpraca” poświęconemu naukom

społeczno-gospodarczym i humanistycznym znacznie utrudniają planowanie nowych i innowacyjnych badań w tej dziedzinie;

12. sugeruje, że aby osiągnąć cele w ramach strategii UE 2020, badania wspierane w ramach 7PR powinny skupiać się na podejmowaniu najpilniejszych wyzwań unijnych w sektorach określonych w programie „Współpraca” 7PR, takich jak: zdrowie (w tym badania kliniczne i profilaktyczne oraz technologie medyczne), żywność i biotechnologia (w tym bezpieczeństwo żywności), TIK, nanonauki i nanotechnologie, energia (w tym wydajność energetyczna, inteligentne sieci, energia odnawialna, CCS, SET-PLAN i wykorzystanie biogazu), środowisko (w tym zmiana klimatu, woda, gleba, sektor drzewny, lasy), zrównoważony transport, nauki społeczno-ekonomiczne i humanistyczne, przestrzeń kosmiczna i bezpieczeństwo;
13. proponuje wzmocnienie badań opartych na współpracy, takich jak działania finansowane w ramach specjalnego programu „Współpraca”; apeluje o umożliwienie tworzenia mniejszych i średnich projektów oraz konsorcjów partnerskich, co oprócz podwyższenia poziomu nauki umożliwi skuteczną koordynację; podkreśla, że podejście obejmujące badania oparte na współpracy musi pozostać głównym elementem programu ramowego;
14. wyraża zadowolenie z obiecujących wyników uzyskanych przez Europejską Radę ds. Badań Naukowych (ERBN) w ramach programu „Pomysły” oraz z odgrywanej przez nią roli służącej zwiększeniu widoczności i atrakcyjności europejskiego sektora badawczego; ubolewa nad brakiem udziału i zaangażowania sektora prywatnego w ERBN; wzywa Komisję do zwiększenia finansowania ERBN (co spowoduje również wzrost wskaźnika powodzenia), a także do dokonania oceny wariantów dalszego ulepszania jej struktur i mechanizmów, w tym wariantu zakładającego uczynienie ERBN niezależną jednostką prawną o uprawnieniach decyzyjnych, bezpośrednio odpowiedzialną za własną strategię naukową i zarządzanie administracyjne, co można by również wykorzystać jako projekt pilotażowy w ramach dążenia do większej niezależności innych agencji finansujących badania i rozwój oraz innowacje; popiera zwiększenie przejrzystości procesu wyznaczania Rady Naukowej i składu zespołów ds. przeglądu; zaleca, aby ERBN kontynuowała silne wspieranie indywidualnych wybitnych naukowców; wzywa jednak ERBN, aby zapewniła również możliwość wspierania projektów zespołowych, zawsze pod warunkiem, że takie projekty są formowane w drodze procesów oddolnych;
15. w ramach programu „Ludzie” popiera działania „Maria Curie”, które są bardzo cenne z punktu widzenia kariery naukowców, zapewniają bardzo szeroki zakres tematyczny zindywidualizowanych badań oddolnych, kładą kres „drenażowi mózgów”, zwiększają atrakcyjność kariery naukowej dla bardzo obiecujących młodych naukowców zarówno z Europy, jak i z krajów trzecich; ze względu na stosunkowo znaczną nadwyżkę zgłoszeń zaleca, aby program „Maria Curie” na rzecz mobilności był kontynuowany przy zwiększonych środkach w ramach 7PR w celu dalszego poszerzenia możliwości w zakresie mobilności naukowców i doktorantów (w tym między uniwersytetami i sektorem prywatnym lub między państwami członkowskimi, np. przez wprowadzenie programu bonów na badania, w ramach którego pieniądze podążałyby za naukowcami); uważa jednak, że w ramach działań „Maria Curie” istnieje możliwość uproszczenia w odniesieniu do szeregu działań; z żalem zauważa, że większość działalności naukowej w UE odbywa się ciągle w niepewnych warunkach pracy;

16. jest zdania, że w celu zwiększenia zasobów ludzkich na rzecz badań w Europie konieczne jest zwiększenie atrakcyjności kariery zawodowej w tej dziedzinie poprzez wyeliminowanie przeszkód administracyjnych, uznanie zasług, czasu szkolenia i pracy we wszystkich ośrodkach badań naukowych; w tym celu zachęca Komisję i państwa członkowskie do ustanowienia wspólnego systemu oceny doskonałości i kariery naukowców, a także do oceny wyników uniwersytetów; ponownie zwraca uwagę, że istotne znaczenie mają inwestowanie w edukację, szkolenia i rozwój umiejętności oraz uzupełnianie powiązań między edukacją, badaniami naukowymi i innowacyjnością;
17. wyraża sceptycyzm w odniesieniu do różnorodności celów programu „Możliwości” i wynikających z niej trudności, zwłaszcza w zakresie współpracy międzynarodowej i postępów w dziedzinie najważniejszych infrastruktur badawczych (ESFRI); jest zdania, że wyraźnie potrzebne są działania na rzecz MŚP i innowacyjnych MŚP oraz wzywa Komisję, aby co najmniej utrzymała te działania i przeznaczony na nie budżet przy jednoczesnym poczynieniu kroków służących poprawie ich wdrażania; jest zdania, że projekty dotyczące infrastruktury ERA-NET i ERA-NET PLUS oraz inicjatywy oparte na art. 185 spełniają swoją funkcję, jaką jest kształtowanie europejskiej przestrzeni badawczej (EPB);
18. stwierdza, że wspólne inicjatywy technologiczne (WIT) przyczyniają się do konkurencyjności przemysłu europejskiego; ubolewa nad przeszkodami natury prawnej i administracyjnej (osobowość prawna, zasady finansowania, a w niektórych przypadkach także własność intelektualna), które mogą zniechęcić do uczestnictwa wiele kluczowych podmiotów badawczych oraz MŚP; ubolewa ponadto nad heterogenicznym zarządzaniem i strukturami prawnymi oraz wysokimi kosztami operacyjnymi związanymi z uruchomieniem WIT; wzywa państwa członkowskie do spełnienia swoich zobowiązań po tym, jak zgodziły się współfinansować WIT; wzywa Komisję do uproszczenia zasad i stawek finansowania dla podobnych kategorii uczestników wszystkich WIT na podstawie modelu 7PR, w tym w odniesieniu do współfinansowania krajowego; domaga się bycia ściślej zaangażowanym w nadzór polityczny nad tymi instrumentami, w szczególności w celu zapewnienia odpowiedniej równowagi udziału i działalności; podkreśla, że te inicjatywy nie powinny prowadzić do outsourcingu finansowania publicznego i powinny pozostawać w granicach prawnych dotyczących pomocy państwowej i kwestii przedkonkurencyjnych;
19. zwraca się do Komisji, aby udzieliła Parlamentowi jasnych i szczegółowych informacji na temat funkcjonowania WIT, określając w każdym przypadku ich status prawny, osoby wchodzące w skład zarządu oraz podejmowane działania;
20. uznaje bardziej systematyczne wykorzystywanie skrajnie otwartych zaproszeń do składania wniosków (podejście wstępujące) w celu zapewnienia długoterminowej zdolności do badań naukowych; podkreśla jednak potrzebę utrzymania równowagi między oboma podejściami (wstępującym i zstępującym), z których każde odpowiada odrębnym potrzebom; podkreśla potrzebę konsultowania naukowców, podmiotów przemysłowych i podmiotów społeczeństwa obywatelskiego oraz współpracowania z nimi w celu opracowania programów badawczych;
21. mając na uwadze zwłaszcza strategię „UE 2020” i cel „inteligentnego wzrostu”, należy

wyszczególnić wspólne obszary badań spośród tych najbardziej obiecujących pod względem konkretnych zastosowań, umożliwiających szerszy kompromis z punktu widzenia etycznego; wskazuje, że obszary te mogłyby stanowić przedmiot wspólnej platformy badań finansowanych przez UE, opartej na wspólnej sieci wymiany danych oraz uznanych za znaczące i priorytetowe;

22. z żalem zauważa, że w Europie nadal panuje znaczna fragmentaryzacja badań naukowych, z licznymi źródłami finansowania z państw członkowskich i Wspólnoty stosującymi różne priorytety, kryteria oceny, definicje i procedury, co prowadzi do zbędnych kolizji, chaosu, błędów oraz braku masy krytycznej; zwraca się do Komisji i Rady o priorytetowe traktowania współpracy i koordynacji między różnymi programami unijnymi i krajowymi; wzywa Komisję do przeprowadzenia analizy w celu ustanowienia lepszego powiązania między działaniami europejskimi i krajowymi, co obejmowałoby ewentualną koordynację na etapach takich jak formułowanie zaproszeń i ocena projektów, a także określenie zasad lub przepisów krajowych, które utrudniają lub komplikują zarządzanie finansowe międzynarodowymi projektami w zakresie współpracy badawczej; domaga się, aby zaproszenia do składania wniosków, w tym zaproszenia z lipca 2011 r., były wydawane w porozumieniu z państwami członkowskimi, aby uniknąć dublowania inicjatyw krajowych i konkurowania z nimi, ale je uzupełniać; w związku z tym jest zdania, że należy wzmocnić program ERA-Net jako narzędzie służące wspieraniu doskonałości i opracowywaniu kryteriów dotyczących wskaźników jakości, co stanowi podstawę koordynacji pomiędzy programami lub wspólnymi przedsięwzięciami; sugeruje, że w ramach 7PR należy zapewnić wystarczającą liczbę podmiotów zarządzających programami krajowymi zaangażowanych we wspólne planowanie, aby programy ramowe w zakresie badań i rozwoju technologicznego ewoluowały od zarządzania projektami do zarządzania programami, nie zaniedbując jednak zarządzania drobnymi projektami; uważa, że dla powodzenia wspólnego planowania projekty powinny być wybierane na podstawie kryterium doskonałości, z dostosowaniem do specyfiki poszczególnych sektorów, koordynacyjna rola Komisji powinna zostać wzmocniona, a uczestniczące państwa członkowskie powinny honorować swoje zobowiązania finansowe; domaga się, aby trzy ostatnie lata 7PR były poświęcone wkładowi w kształtowanie europejskiej przestrzeni badawczej;
23. ze sceptycyzmem podchodzi do faktu, że często możliwe jest sfinansowanie jednego – i tylko jednego – wniosku w ramach danego zaproszenia, co prowadzi do marnotrawstwa środków zainwestowanych w przygotowanie i ocenę wybitnych wniosków oraz do niesfinansowania niektórych wybitnych pomysłów; wzywa Komisję do zbadania możliwości finansowania wybitnych, niewybranych propozycji badawczych poprzez ustanowienie dodatkowego budżetu na badania (połączenie funduszy badawczych), do którego swój wkład wносиłyby państwa członkowskie, a także fundusze regionalne i strukturalne oraz sektor prywatny;
24. podkreśla znaczenie bezpośrednich działań Wspólnego Centrum Badawczego i ich wkład w zrównoważony rozwój, konkurencyjność, bezpieczeństwo i bezpieczeństwo jądrowe;
25. uznaje znaczenie projektu Black Sea Interconnection (BSI) w kontekście tworzenia regionalnej sieci badawczej i szkoleniowej w szerszym regionie Morza Czarnego oraz połączenia jej z siecią GÉANT oraz wzywa Komisję do kontynuowania wspierania

projektów badawczych w regionie Morza Czarnego, takich jak HP-SEE, SEE-GRID, SCENE, CAREN czy BSRN;

26. wzywa Komisję do zapewnienia w kontekście 7PR oraz przyszłych ram finansowych odpowiedniego poziomu finansowania badań i rozwoju na rzecz zastosowań i usług globalnego systemu nawigacji satelitarnej (GNSS);
27. podkreśla, że wszystkie badania w ramach 7PR muszą być prowadzone zgodnie z prawami podstawowymi zapisanymi w europejskiej karcie; dlatego zdecydowanie nalega, by Komisja bezzwłocznie udostępniła wszystkie dokumenty dotyczące INDECT (projektu badawczego finansowanego z 7PR mającego na celu stworzenie automatycznego systemu obserwacji, który w sposób ciągły monitorowałby strony internetowe, systemu kamer nadzoru oraz systemów obejmujących komputery indywidualne) oraz zdefiniowania jasnego i ścisłego mandatu w odniesieniu do celu badawczego, stosowania i użytkowników końcowych INDECT; podkreśla, że zanim nie zostanie przeprowadzone dogłębne dochodzenie w sprawie ewentualnego wpływu na prawa podstawowe, nie należy przekazywać na INDECT funduszy z 7PR;

Uczestnictwo w 7PR

28. podkreśla, że nie wydaje się, aby wskaźniki uczestnictwa podmiotów przemysłowych były wyższe w porównaniu z poprzednimi PR, zwłaszcza w przypadku programu „Współpraca”; wzywa w związku z tym Komisję do przeprowadzenia szczegółowej analizy dotyczącej zdolności PR do zapewnienia lepszego wsparcia inwestycjom sektora prywatnego;
29. uważa, że procedury zaproszeń konkurencyjnych dla dodatkowych partnerów powinny bazować na podstawowym założeniu, iż zaangażowane przedsiębiorstwa i badacze mają dogłębną wiedzę na temat projektu oraz tego, jaki partner byłby najodpowiedniejszy, a Komisja, zamiast zmuszać ich do kierowania się listami rankingowymi ekspertów oceniających, powinna przeanalizować pisemne uzasadnienie konsorcjum;
30. wyraża zadowolenie z osiągnięć 7PR na rzecz MŚP, w zakresie zarówno środków wspierania MŚP w rozdziale „Możliwości”, programu Eurostars, jak i celu 15% określonego w rozdziale „Współpraca”; aby jeszcze ułatwić udział MŚP, wzywa do ogłaszania większej liczby zaproszeń nietematycznych, do otwierania większej liczby zaproszeń dotyczących szczególnych działań MŚP (lub wprowadzenie stale otwartego zaproszenia), do dalszego uproszczenia przepisów (w tym przepisów dotyczących programu Eurostars) oraz do skrócenia czasu zatwierdzania dotacji; zaleca, aby MŚP zostały aktywniej zaangażowane w proces wykorzystywania osiągniętych wyników;
31. uważa, że organizacje przemysłowe i naukowe powinny zachęcać młodych naukowców do udziału w zespołach projektowych w kontekście działalności badawczej opartej na współpracy; domaga się, aby Komisja i państwa członkowskie podjęły konkretne środki mające na celu zwiększenie udziału młodych badaczy w programach ramowych; wzywa Komisję do wykorzystania śródkresowego przeglądu siódmego programu ramowego do wspierania zatrudnienia młodych naukowców poprzez ustanowienie zasad i form uczestnictwa w taki sposób, aby znaczna część środków finansowych była przeznaczona na zatrudnianie młodych naukowców;

32. z zaniepokojeniem zauważa, stosunkowo skromny udział niektórych państw członkowskich w 7PR, co nie przyczynia się do spójności terytorialnej i zrównoważonego rozwoju w Europie; jest zdania, że lepsza koordynacja, spójność i synergia między 7PR a funduszami strukturalnymi i funduszem spójności, a także lepsze wykorzystanie programu „Ludzie” mogłyby poprawić udział niedostatecznie reprezentowanych państw członkowskich; uważa, że przez wykorzystanie funduszy strukturalnych do wzmocnienia infrastruktury badawczej i do wsparcia budowy potencjału w zakresie badań innowacji wszystkie państwa członkowskie mogą zyskać możliwość osiągnięcia wyższego poziomu doskonałości („schody do doskonałości”); w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje ustanowienie grupy ekspertów ds. synergii, w celu znalezienia synergii między 7PR, funduszami strukturalnymi i programem ramowym na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP); podkreśla jednak absolutną konieczność rozróżnienia między kryteriami dotyczącymi 7PR i funduszy strukturalnych, ponieważ przy przydzielaniu funduszy 7PR powinna przeważać zasada doskonałości (podlegająca wyłącznemu zarządzaniu i koordynacji Komisji), w celu zapewnienia maksymalnej wartości dodanej badań, rozwoju i innowacji w Europie; z zadowoleniem zauważa, że na lata 2007–2013 w ramach funduszy spójności przeznaczono 86 mld EUD na wspieranie innowacyjności (25% kwoty całkowitej), z czego na zasadnicze badania i rozwój technologiczny zarezerwowano 50 mld EUR, co jest równe całkowitemu budżetowi 7PR; zwraca uwagę na znaczenie wymiaru terytorialnego badań i rozwoju, uwzględniając szczególne potrzeby i potencjał terytoriów przy projektowaniu polityki („inteligentna specjalizacja”); w związku z tym za istotne uważa zaangażowanie władz regionalnych i lokalnych we wzmacnianie potencjału w zakresie badań innowacji w ich regionach; zaleca, by aktualnie niewydatkowane środki finansowe pozostające w budżecie UE do końca 2013 r. oraz środki finansowe przewidziane na lata 2014-2020 zostały w sposób jeszcze bardziej zdecydowany ukierunkowane na innowacje, naukę i badania, w odniesieniu zarówno do zasobów ludzkich, jak i rozwoju i infrastruktury;
33. z zadowoleniem przyjmuje stały, choć nieśmiały postęp ku bardziej zrównoważonej reprezentacji płci w 7PR, gdyż różnorodność jest ważna dla kreatywności i innowacyjności; podkreśla, że kobiety-naukowcy pracują raczej nad mniejszymi, prowadzonymi na mniejszą skalę projektami i zadaniami badawczymi oraz że wydaje się, iż barierą dla kobiet-naukowców jest wysoce problematyczny „szklany sufit”, co prowadzi do zmniejszania się odsetka kobiet-naukowców wraz ze stażem pracy, na co wskazuje również mała liczba kobiet-naukowców zakwalifikowanych do otrzymania grantu ERBN dla doświadczonych naukowców; zgadza się, że środki mające na celu zwiększenie udziału kobiet należy wzmocnić w trakcie cykli życia projektów (ze zwróceniem szczególnej uwagi na elastyczne godziny pracy, ulepszone rozwiązania w zakresie opieki na dziećmi, przepisy dotyczące zabezpieczenia społecznego oraz urlopy rodzicielskie) oraz że Komisja powinna wzmocnić swoje podejście do wspierania kobiet naukowców oraz pobudzić państwa członkowskie do zajęcia się różnicami w traktowaniu kobiet i mężczyzn; podkreśla, że cel dotyczący zapewnienia udziału kobiet w komitetach ds. programów i komitetach doradczych na poziomie 40% należy wdrażać z wyczuciem; wzywa Komisję do powołania komitetu interdyscyplinarnego w celu monitorowania i doradzania w zakresie reprezentacji kobiet-naukowców oraz do opracowania planu działania na rzecz równości płci, jak zalecano to w ocenie ex post 6PR; wzywa szkoły wyższe oraz instytucje UE do promowania nauki jako dziedziny interesującej dla obu płci już od wczesnych faz edukacji przez ukazywanie kobiet naukowców jako wzoru do

naśladowania;

34. wzywa do uznania na szczeblu regionalnym istotnej roli, jaką odgrywają organizacje pośredniczące (takie jak izby handlowe, Enterprise Europe Network i regionalne agencje innowacji), które stanowią połączenie między innowacyjnymi MŚP z poszczególnych regionów a Komisją;
35. uważa, że programy powinny być otwarte dla partnerów międzynarodowych; podkreśla, że podstawową zasadą powinno być umożliwienie finansowania wszystkich programów także w przypadku zespołów zagranicznych (mając na uwadze konkretne kompetencje); odrzuca założenie, zgodnie z którym Komisja mogłaby dokonywać lepszego niż naukowcy wyboru partnerów do współpracy;
36. jest zdania, że należałoby potwierdzić priorytety 7PR w zakresie współpracy międzynarodowej; jest zdania, że wybór konkretnych krajów i tematów działań w zakresie współpracy międzynarodowej powinien być dokonywany w konsultacji z państwami członkowskimi, w celu zapewnienia komplementarności tych działań w odniesieniu do wszystkich zainteresowanych stron; potwierdza jednak, że należy poświęcać uwagę współpracy z krajami rozwijającymi się;

Finansowanie

37. jest zdania, że poziom finansowania 7PR, który jest wiarygodny i niezbędny, powinien przynajmniej zostać utrzymany w celu podjęcia wielkich wyzwań społecznych, oraz przypomina, że inwestycje w BRI to inwestycje długoterminowe, które stanowią decydujący element umożliwiający osiągnięcie celów strategii „Europa 2020”;
38. uważa, że wydatki w ramach 7PR, a także ogólne ukierunkowanie badań powinny być na ile to możliwe dostosowane do nadrzędnych celów politycznych określonych w strategii Europa 2020; uważa, że postęp naukowy w odniesieniu do wielkich wyzwań wymaga średnio- lub długookresowego zobowiązania do udostępnienia instrumentów finansowania wspierających zarówno badania podstawowe, jak i współpracę z przemysłem i innymi partnerami zewnętrznymi;
39. zwraca uwagę na zasadniczą rolę infrastruktury badawczej i podkreśla, że jej rozwój i finansowanie (oparte na liście ESFRI i obejmujące zapewnienie sprzętu i instrumentów laboratoryjnych oraz ich utrzymania) powinno być lepiej skoordynowane i współfinansowane między 7PR, instrumentami EBI, funduszami strukturalnymi oraz polityką krajową i regionalną; uważa, że należy unikać powielania infrastruktury badawczej w poszczególnych państwach członkowskich oraz wzmocnić otwarty i oparty na doskonałości dostęp do infrastruktury badawczej; wzywa do wysiłków mających na celu pobudzenie finansowanie infrastruktury badawczej w ramach 7PR, szczególnie tam, gdzie istnieje największa przestrzeń dla wartości dodanej UE;
40. uważa, że beneficjenci funduszy na infrastrukturę badawczą powinni jasno uzasadnić swoją rolę oraz wykorzystanie sprzętu, laboratoriów, a także personelu badawczego i technicznego; dlatego uważa, że należy stworzyć system monitoringu i kontroli, w ramach którego weryfikowano by przestrzeganie umów;

41. wzywa państwa członkowskie i UE do przestrzegania zobowiązań finansowych, w tym zobowiązań do podjęcia działań na mocy art. 185 i 187, podjętych przez nie w ramach umów międzynarodowych w dziedzinie badań;
42. wzywa Komisję, by w kontekście celu przeznaczenia 3% PKB na badania i rozwój technologiczny do 2020 r. oraz uznania, że badania i innowacyjność zapewniają jedyny pewny sposób naprawy gospodarki w UE, rozważyła możliwość ustalenia wiążącego przejściowego poziomu finansowania badań i rozwoju technologicznego w wysokości około 1% PKB do 2015 r.;

Rola innowacji

43. zauważa wzmocnienie wymiaru „innowacji” w przyszłych programach pracy; jest zdania, że – aby programy dotyczące badań i innowacji miały wyraźny wpływ na rynek i społeczeństwo – należy projektować działania, które umożliwią optymalne wykorzystanie i komercjalizację wyników badań, np. zajęcie się potencjałem komercjalizacji wyników badań w konkretnych zaproszeniach lub kryteriach oceny w poszczególnych dziedzinach; wzywa Komisję do rozpoczęcia finansowania projektów demonstracyjnych, pilotażowych i dotyczących weryfikacji koncepcji przed zakończeniem 7PR i do rozważenia systemu finansowania mającego na celu nagradzanie udanych projektów i wspieranie ich wprowadzenia na rynek z myślą o uzupełnieniu obecnego finansowania odgórnego; w związku z tym uważa też, że potrzebna jest ścisła koordynacja między 7PR, CIP i funduszami strukturalnymi;
44. zwraca uwagę, że wraz z oparciem 7PR o zasady „nauka dla nauki”, „nauka dla konkurencji” oraz „nauka dla społeczeństwa” będzie można nie dostrzec stopniowego przejścia pomiędzy badaniami podstawowymi, badaniami stosowanymi i innowacjami; podkreśla, że należy dopilnować, aby skuteczna realizacja zintegrowanych projektów nie została zablokowana poprzez nieelastyczne struktury;
45. jest zdania, że zarówno 7PR, jak i przyszły 8PR powinny w większym stopniu przyczynić się do rozwoju przemysłu w Europie oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie do wzmocnienia badań stosowanych;
46. uznając, że 7PR jest przede wszystkim ukierunkowany na badania i rozwój technologiczny, podkreśla znaczenie projektowania polityki i programów UE w taki sposób, aby w pełni wykorzystać synergię w ramach całego łańcucha wartości badań i rozwoju (od badań i edukacji, przez innowacje, do tworzenia miejsca pracy); uważa, że jest to jedyny sposób, aby osiągnąć cele wytknięte w ramach „Unii innowacji” oraz przyspieszyć przekształcenie Europy w społeczeństwo oparte na wiedzy; w związku z tym przyjmując z zadowoleniem obecny rozwój tablicy wyników w zakresie innowacyjności, wzywa do szerokiej definicji innowacji (obejmującej innowacje nietechnologiczne i innowacje inspirowane przez pracowników) oraz do rozwijania skuteczniejszych modeli, metodologii i narzędzi służących pomiarowi i pobudzaniu innowacji, w tym przez zamówienia publiczne, określanie standardów i inżynierię finansową;
47. stwierdza, że europejskie platformy technologiczne, WIT i partnerstwa publiczno prywatne (PPP) przyczyniają się do zwiększenia udziału sektora przemysłowego, i wzywa do ich konsolidacji w przyszłych programach; podkreśla, że potrzebne jest zapewnienie

odpowiednich przepisów dotyczących uczestnictwa (w tym przepisów dotyczących własności intelektualnej) oraz stawek finansowania (w tym stawek finansowania w przypadku kosztów pośrednich), a także dążenie do dalszego uproszczenia, aby przyciągnąć większą liczbę MŚP, publicznych instytutów badawczych i mniejszych organizacji badawczych i w ten sposób zapewnić większą równowagę pod względem dostępu zainteresowanych podmiotów i pod względem udziału w WIT i PPP;

Monitorowanie środków upraszczających

48. wyraża zaniepokojenie nadmiernym obciążeniem administracyjnym 7PR; zaznacza, że środki upraszczające, które nie wymagają zmiany uregulowań, należy wdrożyć jak najszybciej, mając na względzie prostotę, stabilność, spójność, pewność prawną, przejrzystość, doskonałość i zaufanie, oraz zachęca Komisję, aby rozwyła dalsze środki upraszczające, w tym wkład rzeczowy wnioskodawców, a także dalsze dostosowanie do metod obliczania i rachunkowości stosowanych w krajowych systemach finansowania; wzywa Komisję, aby przyjęła pilne środki w celu znacznego skrócenia czasu między złożeniem wniosku a przyznaniem dotacji, ograniczyła procedury biurokratyczne dotyczące przygotowywania, przedstawiania i oceny projektów (w tym przez wykorzystanie portalu aplikacyjnego UE wzorowanego na analogicznym modelu USA), ograniczyła liczbę okresowych sprawozdań dotyczących statusu finansowego oraz osiągnęła większą równowagę między ryzykiem badawczym a kontrolą; podkreśla, że kultura unikania ryzyka w polityce UE w dziedzinie badań może hamować finansowanie badań wysokiego ryzyka, które potencjalnie niosą ze sobą największe prawdopodobieństwo dokonania przełomu, i sugeruje w związku z tym, że należy przyjąć podejście oparte na zaufaniu połączonym z większą elastycznością w zakresie podejmowania ryzyka i narażania się na porażkę, zamiast podejścia opartego wyłącznie na wynikach, które może hamować innowacyjne badania; zaleca uproszczoną wykładnię i dalsze wyjaśnienie definicji kosztów kwalifikowalnych; popiera propozycję przeglądu rozporządzenia finansowego w celu uproszczenia procedur i wzywa do zmiany lub poszerzenia interpretacji regulaminu pracowniczego urzędników Unii Europejskiej o kwestię odpowiedzialności osobistej; apeluje o bardziej precyzyjne, spójne i przejrzyste zasady proceduralne dotyczące audytu, w tym przez stosowanie mniej przypadkowych prób i bardziej realistycznych kryteriów, takich jak doświadczenie uczestników oraz historia popełnionych błędów i sposoby ich naprawienia;
49. ponownie podkreśla znaczenie bezzwłocznego wprowadzenia proceduralnych, administracyjnych i finansowych środków upraszczających, wskazanych w rezolucji Parlamentu z dnia 11 listopada 2010 r., w ramach obecnego zarządzania 7PR; z zadowoleniem przyjmuje decyzję Komisji z dnia 24 stycznia 2011 r. wprowadzającą trzy środki upraszczające, a także utworzenie jednolitego systemu rejestracji; wzywa Komisję do szybkiego wdrożenia tych środków w jednolity sposób i do zbadania, gdzie jeszcze możliwe są dodatkowe środki upraszczające; z zalem zauważa poważne problemy z interpretacją oraz wynikającą z nich niepewność prawną po stronie uczestników 7PR i ponawia życzenie, aby spory dotyczące wszystkich programów ramowych, trwające obecnie między Komisją a beneficjentami, zostały szybko rozstrzygnięte w poszanowaniu zasady rozsądnego gospodarowania pieniędzmi publicznymi; zwraca się do Komisji o umożliwienie beneficjentom konsultacji z komitetem ds. rozliczeń badawczych w trakcie realizacji projektu i po jej zakończeniu, tak aby wyjaśniać kwestie dotyczące

obliczania kosztów, zasad udziału i audytu, w tym audytów ex post; podkreśla konieczność zachowania tych elementów, które funkcjonują właściwie i zmiany tylko tych zasad, które powinny ulec dostosowaniu;

50. wzywa do przyjęcia środków ukierunkowanych na skrócenie czasu przyznawania dotacji, co miałyby zwiększyć o pewien procent liczbę dotacji zatwierdzonych w okresie krótszym niż osiem miesięcy w 2011 r. oraz w okresie krótszym niż sześć miesięcy w pozostałym czasie;
51. przyjmuje z aprobatą zalecenia, aby przyspieszyć procedurę automatycznego udzielania zamówień i wzywa do przeprowadzenia oceny istniejących instrumentów przed utworzeniem jakichkolwiek nowych instrumentów w ramach 7PR;
52. proponuje, by Komisja pomogła organom publicznym w usprawnieniu ich systemów zarządzania, przeprowadzając oceny bez konsekwencji finansowych, co zachęcałoby te organy do podejmowania licznych działań mających na celu lepsze zarządzanie projektami i ich realizację w konkretnym terminie krótszym niż jeden rok;

Mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka

53. jest zdania, że mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka odegrał zarówno w kontekście jakościowym, jak i ilościowym, dominującą rolę siły napędowej inwestycji w BRI w momencie kryzysu, gdy sektor bankowy nie był już w stanie pełnić swojej funkcji, co przyniosło w pierwszych latach 8 mld euro pożyczek, które wygenerowały ponad 20 mld euro inwestycji;
54. wyraża jednak zaniepokojenie symbolicznymi kwotami przeznaczonymi na infrastrukturę badawczą, uczelnie i instytucje badawcze oraz MŚP, a zwłaszcza innowacyjne MŚP, jak również notorycznym brakiem równowagi między obszarami geograficznymi i sektorami korzystającymi z przyznanych pożyczek; popiera w konsekwencji konkretne zalecenia grupy ekspertów służące zwiększeniu udziału niektórych grup docelowych, które nie są należycie reprezentowane i popiera konkluzje Rady Europejskiej z dnia 4 lutego 2011 r., szczególnie jej wezwanie do zbadania wszystkich opcji w celu waloryzacji praw własności intelektualnej na szczeblu europejskim, tak aby przede wszystkim ułatwić dostęp MŚP do rynku wiedzy;
55. wyraża ubolewanie, iż projekty RSFF realizowane są tylko w 18 państwach członkowskich UE oraz w dwóch państwach stowarzyszonych, oraz że MŚP, szkoły wyższe/jednostki badawcze i instrumenty badawcze nie są obecnie należycie reprezentowane w ramach RSFF; wzywa Komisję do dokonania oceny przyczyn, dla których pozostałych dziewięć państw członkowskich UE nie skorzystało z tego nowego instrumentu, który znacząco przyczynia się do większego finansowania badań, rozwoju i innowacji oraz do zapewniania udziału wszystkich zainteresowanych państw;
56. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zbadania kwestii nagłośnienia dostępności pożyczek RSFF na szczeblu państw członkowskich, tak aby zapewnić potencjalnym uczestnikom odpowiednie informacje i pomoc w dostępie do pożyczek RSFF, szczególnie w tych państwach członkowskich, których walutą nie jest euro;

57. zaleca kontynuowanie i wzmocnienie stosowania tego innowacyjnego instrumentu finansowego w ramach 7PR i przyszłego 8PR, ponieważ ma on pozytywny wpływ na poprawę dostępu do finansowania i na pobudzanie inwestycji prywatnych; podkreśla, że konieczne jest zagwarantowanie, że takie instrumenty finansowe będą odpowiednie dla MŚP;

Ogólny wniosek i przyszłe ukierunkowanie

58. domaga się uwzględnienia w ramach korzystania z 7PR różnych skutków kryzysu gospodarczego w poszczególnych państwach członkowskich odnoszących się do ostatnich lat programu (2011–2013), z uwagi na znaczne kwoty, które pozostają do wykorzystania (28,8 mld EUR na 3 lata), cele strategii „Europa 2020” i przygotowywanie europejskiej przestrzeni badawczej oraz Unii innowacji; wzywa w szczególności do dostosowania celów programowych 7PR do strategii UE w zakresie efektywnego gospodarowania zasobami, surowcami oraz agendy cyfrowej;

59. uważa, że niewykorzystane kwoty należy przesunąć z dziedziny badań i przeznaczyć na inne programy lub instrumenty, które nie są przypisane do sektora badań i innowacji i nie są objęte celami i zakresem 7PR;

60. podkreśla potrzebę zwiększenia, pobudzenia i zagwarantowania finansowania badań i rozwoju w Unii poprzez znaczne zwiększenie od 2013 r. odpowiednich wydatków; jest zdania, że taki wzrost finansowania, najlepiej poprzez podwojenie budżetu, musi wesprzeć zrównoważony wzrost i konkurencję w oparciu o doskonałość; podkreśla niniejszym, że zwiększeniu funduszy musi towarzyszyć podejście bardziej zorientowane na wyniki i efektywność, a także radykalne uproszczenie procedur finansowania; popiera dalsze współdziałanie i współpracę między różnymi programami UE w zakresie badań, rozwoju i innowacji, np. w ramach tytułu „Wspólne ramy strategiczne na rzecz badań i innowacji”; uważa, że ciągłość przyszłego programu, gdy już zostanie on ustanowiony, jest istotna dla wszystkich zaangażowanych podmiotów;

61. podkreśla, że w kontekście finansowania istotne jest uwzględnienie oceny wyników uzyskiwanych w dziedzinach określanych jako priorytety polityczne oraz stopnia ich efektywności, tak aby usprawnić ocenę przyszłych programów;

62. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz państwom członkowskim.

UZASADNIENIE

Pojednanie obywateli z nauką

„W XXI wieku mamy do czynienia z ciekawym paradoksem – podczas gdy jest to wiek wielkich wyzwań naukowych, a wpływ nauki i techniki jest wszechobecny w naszym codziennym życiu, nauki nigdy nie wydawały się tak odległe, niedostępne i niepokojące”.

Claudie Haigneré, przewodnicząca UNIVERSCIENCE, była minister badań (2002–2004) i była minister spraw europejskich (2004–2005) Republiki Francuskiej, lekarka i astronautka.

W dniach 23 i 24 marca 2000 r. na posiedzeniu w Lizbonie Rada Europejska ustaliła ambitny cel strategiczny dla Unii Europejskiej (UE) – stworzenie do 2010 r. najbardziej konkurencyjnej i dynamicznej na świecie gospodarki opartej na wiedzy. W ramach tej strategii uznano zasadniczą rolę badań.

Wspomniany cel wydawał się możliwy do osiągnięcia przez 15 państw członkowskich Unii; część z nich, odczuwając nostalgię za utraconym imperium, widziała w UE nadzieję na nowe społeczeństwo.

Strategia ta – tzw. strategia lizbońska – zakończyła się porażką, której przyczyny nie zostały tak naprawdę zanalizowane w Unii.

Czy była to wina państw, które nie przestrzegały podjętych przez siebie zobowiązań europejskich?

Czy była to wina społeczeństw, które nie czuły się w wystarczającym stopniu zaangażowane, za co elity musiały zapłacić wysoką cenę?

Czy była to wina elit, które nie rozumiały występującej w społeczeństwie potrzeby zrozumienia przedstawianych mu propozycji?

Czy była to siła niekorzystnych wydarzeń politycznych, która okazała się większa niż siła Unii i jej państw członkowskich?

Historycy będą musieli rozwikłać, co się zdarzyło w ciągu tego trudnego dziesięciolecia 2000–2010, które prawdopodobnie przyniosło zakończenie okresu pokoju, dobrobytu i braterstwa między narodami europejskimi, rozpoczętego po drugiej wojnie światowej i zwieńczonego upadkiem muru berlińskiego i konsekwencjami tego zdarzenia.

Dziesięciolecie to rozpoczęło się wprowadzeniem euro, które z wielkiej nadziei na stabilność walutową przekształciło się w gigantyczne fiasko budżetowe, ponieważ zapomniano, że unia walutowa nie jest możliwa bez unii gospodarczej, a państwa członkowskie nie przestrzegały podpisanego przez siebie paktu stabilności.

Kolejnym wydarzeniem dziesięciolecia było podpisanie traktatu nicejskiego, który wszedł w życie 1 lutego 2003 r. i był na tyle niefortunny i złożony, że sygnatariusze bezzwłocznie rozpoczęli debatę na temat przyszłości Unii, mającą doprowadzić do przyjęcia nowego traktatu.

Wielką radość przyniosło zjednoczenie kontynentu w 2004 i 2007 r., kiedy do Unii przystąpiło 12 państw, w tym 10 państw postkomunistycznych. Nadejście kryzysu podsyciło jednak antagonizmy narodowe, które miały w niektórych przypadkach wpływ na opinię publiczną.

W ciągu tego dziesięciolecia byliśmy świadkami zamętu w społeczeństwach, które – jak Francja i Holandia w 2005 r. – wyrażały pragnienie zrozumienia i sprzeciw wobec bycia

zapomnianymi przez niezrozumiałą już dla nich strukturę europejską. Francja i Holandia nie powinny mieć poczucia winy – gdyby w 2005 r. zorganizowano 25 referendów, więcej niż dwa państwa zagłosowałyby przeciw.

U schyłku dziesięciolecia, w 2008 r., nastąpił kryzys finansowy i gospodarczy.

Dziesięciolecie zakończyło się zmianą składu instytucji – w 2009 r. pojawiła się nowa Komisja Europejska (KE) i nowy Parlament Europejski (PE).

W tym czasie Unia zaangażowała się w dwa ważne projekty, GALILEO i ITER, w przypadku których nauka i badania stanowią najważniejsze czynniki powodzenia, a trudności w realizacji są przejawem twardej rzeczywistości europejskiej.

Wobec wymienionych wydarzeń politycznych trudno wyobrazić sobie, aby można było liczyć na stworzenie pierwszej w świecie, najbardziej konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy.

Po zakończeniu dziesięciolecia UE i państwa członkowskie stanęły przed ogromnym wyzwaniem, jakim jest zapewnienie społeczeństwu dobrobytu i rozwoju społecznego w warunkach szybko zmieniającego się i coraz bardziej złożonego świata.

Gdy minęła już nostalgia za czasami imperium, państwa potrzebowały czasu na zrozumienie, że stały się zbyt małe i powinny się zjednoczyć.

Europa potrzebuje czasu na zrozumienie, że nie jest już dużym kontynentem.

Europa musi zrozumieć, że jej konkurenci – Chiny, Rosja, Indie, Brazylia, nie zapominając o Stanach Zjednoczonych i Australii – sami są państwami-kontynentami.

Nie jesteśmy jednak narodem – jesteśmy unią państw.

Musimy zjednoczyć się, aby ustalić nasze priorytety.

W tym kontekście nauka jest prawdopodobnie dziedziną spajającą, jeżeli jest uprawiana świadomie i, naturalnie, niezależnie od interesów zewnętrznych wobec Unii.

Niniejsze sprawozdanie ma w związku z tym na celu zbadanie, czy przegląd 7. programu ramowego w zakresie badań i rozwoju technologicznego nie stanowi okazji do wzmocnienia złotego trójkąta – wiedzy, edukacji, badań – który jest kluczem do przyszłości Europejczyków.

Dlaczego propozycja ta dotyczy przeglądu 7PR, a nie przyszłego 8PR?

Ponieważ od 2006 r., kiedy PE i Rada podjęły ostateczną decyzję w sprawie 7PR, pojawiły się cztery nowe elementy mające wpływ na badania i naukę:

- wraz z Traktatem z Lizbony, który wszedł w życie 1 grudnia 2009 r., pojawiły się nowe instytucje;
- mamy nową KE i nowy PE;
- mamy nowy plan działania „Europa 2020”;
- przeżywamy bardzo poważny kryzys finansowy i gospodarczy, który rozpoczął się po wynegocjowaniu 7PR pod koniec 2007 r. i w 2008 r., w związku z tym ostatnie lata programu (2011–2013) są niepewne, gdy chodzi o wzrost i wyjście z kryzysu – nie należy zatem pozostawiać niczego przypadkowi.

7PR stanowi dla UE okazję do stworzenia polityki badań naukowych na miarę jej ambicji gospodarczych i społecznych, m.in. poprzez skonsolidowanie europejskiej przestrzeni badawczej (EPB). 7PR, dysponujący budżetem rzędu 54 mld euro na lata 2007–2013, stał się z biegiem lat jednym z najważniejszych na świecie programów wspierania badań i stanowi główne narzędzie polityki badań naukowych UE. Określono w nim cztery główne cele odpowiadające czterem konkretnym programom – program „Współpraca”, program „Pomysły”, program „Ludzie” i program „Możliwości” – które powinny nadać strukturę europejskim działaniom w dziedzinie badań: Ostatecznym celem jest umożliwienie UE znalezienia rozwiązań ważnych problemów społecznych, które dotyczą wszystkich państw

członkowskich i którym państwa te nie mogą sprostać samodzielnie (starzenie się społeczeństwa i zdrowie, dostawy energii, wody i żywności, zrównoważony rozwój, przeciwdziałanie zmianie klimatu itp.), jak również rozwijanie wiedzy, umożliwiającej zwiększenie innowacyjności i wzmocnienie konkurencyjności przedsiębiorstw europejskich.

W celu zapewnienia, aby 7PR stale odpowiadał potrzebom polityki europejskiej, w art. 7 ust. 2 decyzji nr 1982/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. przewidziano przeprowadzenie przed końcem 2010 r. oceny śródkresowej opartej na konkretnych danych.

Sprawozdawca PE wyraża zadowolenie z należytej pracy wykonanej przez grupy ekspertów w zakresie oceny okresowej 7PR oraz z mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka, pomimo że w związku z bardzo szerokimi uprawnieniami grup ekspertów ich podejście powinno być dużo bardziej techniczne. Sprawozdawca wyraża zatem nadzieję na przyjęcie takiego podejścia w przypadku przyszłych programów ramowych. Sprawozdawca ubolewa jednak nad opóźnieniem w opublikowaniu komunikatu KE w tej sprawie.

Komunikatu oczekiwano bowiem pod koniec 2010 r., a ostatecznie został on opublikowany dopiero w lutym 2011 r.

Sprawozdawca ubolewa przede wszystkim nad tym, że we wspomnianej ocenie nie uwzględniono w wystarczającym stopniu aspektów całościowych związanych z badaniami, wiążących UE i państwa członkowskie.

Ocena ta umożliwi porównanie znacznych kwot, które pozostają do wykorzystania – 28,8 mld euro na 3 lata (2011–2013) – z kwotą 25,8 mld euro zaplanowaną na 4 pierwsze lata 7PR (2007–2010) i kwotą 17 mld wykorzystaną w ramach 6PR (2002–2006). Chodzi o ponad 8,5 mld euro w 2011 r., ponad 9,5 mld euro w 2012 r. i ponad 10,5 mld euro w 2013 r., które to kwoty powinny zostać przeznaczone na badania. Kwoty takie powinny zostać poddane ścisłej analizie, aby wesprzeć udział zainteresowanych podmiotów i uniknąć roztrwonienia środków na programy wykazujące nieprawidłowości w funkcjonowaniu lub nieodpowiadające potrzebom. Sprawozdawca PE ocenia, że konieczne jest rozważne gospodarowanie pieniędzmi publicznymi niezależnie od tego, czy trwa kryzys; niemniej wszelkie zmiany, w tym zmiany przeznaczenia środków, będą musiały być dokonywane w poszanowaniu stabilności, ogólnej spójności i pewności prawa, które stanowią podstawę wzajemnego zaufania stron.

Kilka głównych wytycznych dotyczących przeglądu śródkresowego:

- uproszczenie: jak powiedziano już w rezolucji z dnia 11 listopada 2010 r. w sprawie uproszczeń w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych, konieczny jest powrót do tej kwestii, aby podjąć działania następcze w związku z wnioskami PE. Jedną z dostrzeżonych trudności jest złożoność procedur administracyjnych i wynikające z nich obciążenie, które prowadzą do tego, że badacze rezygnują z finansowania europejskiego na rzecz finansowania krajowego, a Europa traci na popularności, gdy chodzi o badania. Niedawna polityka kontroli finansowych prowadzona przez KE spowodowała zaostrzenie się tego problemu. Obecnie bardziej niż konieczne wydaje się rozwiązanie dawnych problemów, dotyczących zwłaszcza 6PR, i dopilnowanie, aby nie powtórzyły się one w ramach 7PR lub przyszłych programów ramowych. Rozstrzygnięcie dawnych sporów bez odwoływania się do Trybunału Sprawiedliwości oraz obecne i przyszłe uproszczenia w poszanowaniu zasady rozważnego gospodarowania pieniędzmi publicznymi stanowią zasadniczy warunek tego, by nauka, badania i innowacje mogły być omawiane na szczeblu europejskim, zwłaszcza

w perspektywie negocjacji z państwami członkowskimi w sprawie 8PR, jeżeli chcemy nadać badaniom naukowym bardziej europejskich wymiar i ostatecznie utworzyć europejską przestrzeń badawczą;

- udział MŚP: często uważany jest za jeden ze słabych punktów programów ramowych; należy wciąż jeszcze podejmować wysiłki, ale można zauważyć pewną poprawę, np. cel dotyczący piętnastoprocentowego udziału MŚP w programie „Współpraca” został prawie osiągnięty;

- innowacje: można obecnie zaobserwować wzmocnienie wymiaru innowacji, należy zatem ukierunkować ostatnie lata programu na ten rodzaj projektów. Sprawozdawca PE pragnie jednak podkreślić, że w Europie odmawia się powiązania badań i innowacji z wprowadzaniem do obrotu, podczas gdy potencjał rynkowy powinien być zawsze brany pod uwagę;

- mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka: wprowadzenie tego mechanizmu miało bardzo pozytywne skutki; powinien on być w dalszym ciągu i w większym stopniu wykorzystywany w ostatnich latach 7PR i w ramach przyszłych programów;

- sprawozdawca proponuje nadanie wymiaru terytorialnego strategiom w dziedzinie badań i rozwoju, aby badania zostały harmonijnie rozdzielone w stosunku do wszystkich uczelni. Powiązania z centrami doskonałości, obecnymi często w przestrzeni miejskiej, byłyby możliwe przy intensyfikacji stosunków wirtualnych, np. poprzez zorganizowanie stałych wideokonferencji oraz inteligentne połączenie ośrodków badawczych związanych z konkretnymi terytoriami i centrów doskonałości;

- sprawozdawca proponuje też przyjęcie przez Unię i państwa członkowskie ambitnego europejskiego planu badawczego w zakresie technologii obronnych na podstawie art. 45 ust. 1 lit. d) Traktatu UE w perspektywie wzmocnienia bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego przy jednoczesnym zwiększeniu efektywności wydatków publicznych na cele wojskowe. Plan ten powinien mieć na celu konsolidację europejskiego przemysłu obronnego.

Bardziej ogólnie i w odniesieniu do przyszłych zaproszeń do składania wniosków w sprawie projektów sprawozdawca proponuje, aby służyły one konsolidacji EPB i wykazaniu, że może istnieć europejska wartość dodana; wszystko to w perspektywie planowanych w związku z przyszłą perspektywą finansową, rozpoczynającą się w 2014 r., negocjacji z państwami członkowskimi dotyczących nadania badaniom wymiaru europejskiego.

1.4.2011

OPINIA KOMISJI BUDŻETOWEJ

dla Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii

w sprawie przeglądu śródkresowego siódmego programu ramowego w zakresie badań (2011/2043 (INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Carl Haglund

PA_Non_Leg

WSKAZÓWKI

Komisja Budżetowa zwraca się do Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii o włączenie do swojego projektu rezolucji następujących uwag:

1. ubolewa nad faktem, że komunikaty Komisji na temat siódmego programu ramowego w zakresie badań (7PR) oraz mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka (RSFF) zostały przyjęte zbyt późno, nie pozostawiając prawie w ogóle czasu na ich dostosowanie;
2. podkreśla, że w ramach oceny śródkresowej zidentyfikowano braki, w związku z tym zwraca się do Komisji o dogłębne zajęcie się tymi problemami i odpowiednie przyspieszenie wdrożenia 7PR;
3. podkreśla, że opracowanie i realizacja obecnego siódmego programu ramowego oraz przyszłych programów ramowych musi opierać się na zasadach przejrzystości, stabilności, pewności prawnej, spójności, doskonałości i zaufania;
4. w pełni przestrzegając praw organów władzy budżetowej i organów udzielających absolutorium, z zadowoleniem przyjmuje RSFF i inne innowacyjne instrumenty finansowe, które wzmacniają wpływ budżetu UE; podkreśla potrzebę sprawnych mechanizmów wdrażania tych instrumentów; zwraca się do Komisji o poprawę dostępu dla podstawowych grup docelowych, takich jak MŚP i instytucje szkolnictwa wyższego;
5. zwraca się do Komisji o zbadanie możliwości wzmocnienia powiązań między instytucjami badawczymi a przemysłem, co byłoby sposobem na utworzenie nowych miejsc pracy i zwiększenie wydajności poprzez wykorzystanie całego potencjału finansowania ukierunkowanego na badania i rozwój;

6. jest przekonany, że jednym z najważniejszych priorytetów w następstwie przeglądu śródkresowego siódmego programu ramowego powinna być kwestia uproszczenia; podkreśla potrzebę uproszczenia procedur administracyjnych, by zwiększyć uczestnictwo oraz liczbę wniosków od mniejszych organizacji i MŚP.
7. podkreśla potrzebę zintensyfikowania wysiłków w dziedzinie infrastruktury naukowo-badawczej, co będzie z korzyścią również dla MŚP i przemysłu;
8. podkreśla, że kultura unikania ryzyka w polityce UE w dziedzinie badań może hamować finansowanie badań wysokiego ryzyka, które potencjalnie niosą ze sobą największe prawdopodobieństwo dokonania przełomu, i sugeruje w związku z tym, że należy przyjąć podejście oparte na zaufaniu połączonym z większą elastycznością w zakresie podejmowania ryzyka i narażania się na porażkę, zamiast podejścia opartego wyłącznie na wynikach, które może hamować innowacyjne badania;
9. z zadowoleniem przyjmuje uproszczenie zasad dopuszczalności kosztów personelu i zwraca się do Komisji o zbadanie możliwości opracowania kolejnych środków upraszczających, również w odniesieniu do wkładów rzeczowych wnioskodawców; ponawia swoje zobowiązanie do dalszego upraszczania zasad mających zastosowanie do wykonania budżetu UE, a w szczególności do wydatków na badania; wzywa Komisję do dalszego uproszczenia procesu obsługi wniosków, w tym do wspierania badaczy w poszukiwaniu partnerów do realizacji projektów; zwraca się do Komisji o nadanie priorytetowego charakteru takim kwestiom, jak wymiana i współpraca pomiędzy różnymi programami i państwami członkowskimi oraz przejrzystość;
10. zaleca uproszczoną wykładnię i dalsze wyjaśnienie definicji kosztów kwalifikowalnych; domaga się bardziej precyzyjnych, spójnych i przejrzystych zasad postępowania w zakresie kontroli;
11. wzywa Komisję Europejską do szybkiego zakończenia dawnych procedur spornych, wynikających z toczących się kontroli z wyczuciem i z poszanowaniem zasad należytego zarządzania finansami;
12. wzywa Komisję do dostosowania w jeszcze większym stopniu PR7 do celów strategii Europa 2020, przy jednoczesnym zachowaniu ogólnego poziomu finansowania na rzecz PR7;
13. ponownie podkreśla, że wszelkie ulepszenia w PR7 powinny być przeprowadzane przy uwzględnieniu kolejnego programu ramowego.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	31.3.2011
Wynik głosowania końcowego	+ : 24 - : 2 0 : 1
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Marta Andreasen, Francesca Balzani, Reimer Böge, Lajos Bokros, Giovanni Collino, Jean-Luc Dehaene, Göran Färm, José Manuel Fernandes, Carl Haglund, Lucas Hartong, Monika Hohlmeier, Sergej Kozlík, Jan Kozłowski, Alain Lamassoure, Giovanni La Via, Vladimír Maňka, Claudio Morganti, Nadezhda Neynsky, Miguel Portas, László Surján, Angelika Werthmann, Jacek Włosowicz
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Maria Da Graça Carvalho, Jan Olbrycht, Peter Šťastný, Theodor Dumitru Stolojan
Zastępca(y) (art. 187 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Ivo Vajgl

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	12.4.2011
Wynik głosowania końcowego	+: 45 -: 0 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Jean-Pierre Audy, Zigmantas Balčytis, Bendt Bendtsen, Jan Březina, Reinhard Bütikofer, Maria Da Graça Carvalho, Giles Chichester, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Lena Ek, Ioan Enciu, Adam Gierek, Robert Goebbels, Fiona Hall, Jacky Hénin, Edit Herczog, Romana Jordan Cizelj, Krišjānis Kariņš, Lena Kolarska-Bobińska, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Judith A. Merkies, Jaroslav Paška, Aldo Patriciello, Anni Podimata, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Amalia Sartori, Francisco Sosa Wagner, Konrad Szymański, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Ioannis A. Tsoukalas, Claude Turmes, Niki Tzavela, Alejo Vidal-Quadras
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Antonio Cancian, António Fernando Correia De Campos, Francesco De Angelis, Matthias Groote, Andrzej Grzyb, Satu Hassi, Yannick Jadot, Bernd Lange, Mario Pirillo, Catherine Trautmann